

PROVERTO

Educational Publishers • Opvoedkundige Uitgewers

gratis studiegids

www.proverto.co.za

Guiding the leaders of tomorrow

▶ 2024

Hoërskool Olimpiade voorbereidings studiegids

Graad 12

BESIGHEIDSTUDIES

**VORIGE VRAESTEL EN MEMO
RONDE EEN EN TWEE
2021 * 2022 * 2023**

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Denkleiers • Leading Minds • Dikgopolo tša Dihlalefi

NELSON MANDELA
UNIVERSITY

UFS

UNIVERSITY OF THE FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE VRYSTAAT
YUNIBESITHI YA FREISTATA

WSU
Walter Sisulu University
In pursuit of excellence

FASSET

Make the future count

DUT

DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

Creative. Distinctive. Impactful.

PC Training
& BUSINESS COLLEGE
EST 1990

NELSON MANDELA UNIVERSITY

Change the World by applying for a qualification in one of the following study fields:

Accounting • Advertising • Afrikaans • Agricultural Management • Analytical Chemistry • Anthropology • Applied Design • Applied Mathematics • Architectural Technology • Architecture • Art • Auditing • Biochemistry • Biokinetics • Botany • Broadcasting • Building • Business Management • Business Studies • Ceramic Design • Chemistry • Civil Engineering • Clinical Psychology • Computer Science • Communication Networks (IT) • Conservation Biology • Construction Economics • Construction Management • Construction Studies • Counselling Psychology • Chemical Process Technology • Development Studies • Dietetics • Economics • Ecology • Education • Electrical Engineering • English • Environmental Health • Environmental Management • Emergency Medical Care (Paramedic) • Fashion • Financial Accounting • Financial Planning • Fine Art • Foundation Phase Teaching • Forestry • French • FET Teaching • Game Ranch Management • Geography • Geology • Graphic Design • History • Hospitality Management • Human Movement Science • Human Resource Management • Human Settlement Development • Industrial Psychology • Industrial Engineering • Information Systems • Information Technology • Inorganic Chemistry • Interior Design • Internal Auditing • Inventory Management • Intermediate Phase Teaching • isiXhosa • Journalism • Language & Literature • Law • Logistics • Management • Marine Biology • Marine Engineering • Marketing • Mathematics • Mechanical Engineering • Mechatronics • Media, Communication & Culture • Microbiology • Music • Medical Laboratory Science • Medicine & Surgery • Nature Conservation • Nursing • Operations Management • Painting • Pharmacy • Philosophy • Physiology • Photography • Physics • Political Studies • Polymer Technology • Psychology • Public Administration • Public Management • Public Relations Management • Quality Management • Quantity Surveying • Radiography (Diagnostic) • Restoration Ecology • Renewable Energy • Sculpture • Senior Phase Teaching • Social Work • Sociology • Software Development • Sport Management • Sport Science • Statistics • Support Services (IT) • Taxation • Textile Design & Technology • Tourism • Transport Economics • User Support Services (IT) • Visual Arts • Wood Technology • Zoology

Change the World

E info@mandela.ac.za

T 041 504 1111

myfuture.mandela.ac.za

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 12 Mei 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EBW OLIMPIADE 2021 – GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES

RONDE 1

IMPAK VAN ONLANGSE WETGEWING OP BESIGHEIDSBEDRYWIGHEDE – RESPONS OP EISE VIR REGSTELLING EN GELYKHEID

1. Verwys na die volgende uittreksel:

Niemand kan stry dat dit ekonomies 'n baie uitdagende jaar was met baie inkrimping as gevolg van werksverliese nie. Baie werkgewers het besluit om hul winkels te sluit vanweë die ekonomiese klimaat, tesame met die impak van die uitgebreide nywerheidsaksie in die mynbou- en vervoersektor.

(<https://www.labourguide.co.za/most-recent/1569-retrenchments-back-to-basics>, laaste besoek 18/03/2021)

Identifiseer die wetgewing waarna daar in die uittreksel hierbo verwys word.

- A Wet op Basiese Diensvoorwaardes
  - B Wet op Billike Indiensneming
  - C Wet op Arbeidsverhoudinge
  - D Wet op Verbruikersbeskerming
- 2.** Miriam is 'n toesighouer in 'n kruidenierswinkel. Haar normale werksure is van 07:00 tot 19:00 en van 19:00 tot 07:00 op alternatiewe weke. Sy werk ook elke tweede naweek van 07:00 tot 19:00 en sy ontvang geen oortyd vir hierdie ure nie.
- Watter wet word deur die werkgewer oortree?**
- A Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid
  - B Wet op Basiese Diensvoorwaardes
  - C Wet op Billike Indiensneming
  - D Wet op die ontwikkeling van vaardighede
- 3.** Watter van die volgende is 'n pilaar van die BGSEB?
- A Besighede moet 40% voorheen benadeelde eienaarskap implimenteer.
  - B Besighede moet voorheen benadeelde verskaffers gebruik.
  - C Besighede moet voorheen benadeelde werknemers meer aanmoedig om bestuurders te word.
  - D Al die bogenoemde.
- 4.** Een van die doelstellings van die Wet op Vaardigheidsontwikkeling is om ...
- A beperkte geleentheid vir leer in die werkplek te bied.
  - B onbillike diskriminasie in diens uit te skakel.
  - C die vlak van belegging in onderwys en opleiding te verbeter.
  - D werksgeleentheid vir minderbevoorregte mense te verbeter.

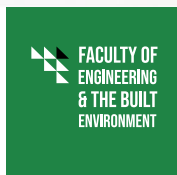
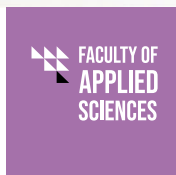

DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

2025

Applications to Study @DUT

Open

**Apply today via the
Central Applications Office (CAO):**

WWW.CAO.AC.ZA 🔍

For more information on our programmes visit: www.dut.ac.za

DurbanUniversityOfTechnology @DUT_Tweets @DUTCampusTV @DUT_Official1
 @DUT_Official Durban University Of Technology

ENVISION2030 transparency • honesty • integrity • respect • accountability
fairness • professionalism • commitment • compassion • excellence

CREATIVE. DISTINCTIVE. IMPACTFUL.

PROFESSIONALISME EN ETIEK

5. Watter van die volgende is 'n verantwoordelikheid van direkteure volgens die King kode?
- A Fidusiêre diens.
  - B Die plig om met sorg en vaardigheid op te tree.
  - C Hulle moet altyd 'n etiese leierskapstyl aanneem.
  - D Al die bogenoemde.
6. Die onwettige gebruik of reproduksie van produkte van 'n maatskappy as dit beskerm word deur 'n patent of kopiereg.
- A Versoening
  - B Roof-gebruik
  - C Subrogasie
  - D Normstelling
7. Die etiese teorie wat bepaal dat 'n mens se beginsels of waardes sal bepaal of die handeling reg of verkeerd is.
- A Voorafbepaalde teorie
  - B Deuggebaseerde teorie
  - C Beginselgebaseerde teorie
  - D Substantiewe teorie
8. Verduidelik waarom 'n werknemer oneties is as die term *Cyberslacker* gebruik word om die werknemer te beskryf.
- A Term word gebruik om mense te identifiseer wat verkeerd navorsing op die internet doen.
  - B Term word gebruik om mense te identifiseer wat nooit verwys na navorsing wat op die internet gedoen is nie.
  - C Term word gebruik om mense te identifiseer wat op die internet snuffel wanneer hulle moet werk.
  - D Nie een van die bogenoemde nie.
9. 'n Riglyn vir werknemers wat aanvaarbare gedrag, verwagte standaarde en die gevolge daarvan as die riglyne nie nagekom word nie verklaar, staan bekend as die....
- A Gedragskode.
  - B Grieweprosedure.
  - C Etiese kode.
  - D Dissiplinêre prosedure.

KREATIEWE DENKE EN PROBLEEMOPLOSSING

10. Wanneer 'n onderneming probeer om kostes te verlaag deur meer doeltreffend te wees, is dit deel van 'n ... strategie.
- A Algemene
  - B Drievoudige verslagdoening
  - C Kombinasie
  - D Laekoste

11. Watter een van die volgende stellings is **NIE WAAR** van 'n kreatiewe denker **NIE**?

Kreatiewe denkers sal waarskynlik ...

- A nuwe idees ontwikkel.
  - B risiko's neem.
  - C sistematies wees.
  - D strategies beplan.
12. Volgens Belbin monitor die .... 'n situasie om na geleenthede te soek, en dink dan strategies oor die optimale benutting van hierdie geleenthede.
- A Voltooier
  - B Spesialis
  - C Evalueerder
  - D Plant
13. 'n Probleemoplossingstegniek wat fokus op vier hoofperspektiewe om prestasie te verbeter.
- A Waardeketting-analise
  - B Hulpbrongebaseerde analise
  - C Gebalanseerde tellingkaart
  - D Delphi tegniek
14. Identifiseer die volgende beroemde kreatiewe denker en identifiseer waarvoor hulle bekend is.

Figuur 1: <https://en.wikipedia.org/wiki/>

- A Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Microsoft.
- B Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Apple.
- C Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Apple.
- D Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur van Tesla.

UITDAGINGS VAN DIE MAKRO-OMGEWING

Vrae 15, 16 en 17 hou verband met inligting uit die begrotingsrede van 2021 wat Tito Mboweni gelewer het.

- 15.** Hoeveel geld is in die begroting vir die COVID-entstof oor die volgende twee jaar bewillig?
- A** R10 miljoen
  - B** R10 miljard
  - C** R1 miljard
  - D** R1 miljoen
- 16.** Volgens STATS SA, wat was die gemiddelde jaarlikse inflasiekoers aan die begin van 2021?
- A** 3,7%
  - B** 4,1%
  - C** 5,5%
  - D** 3,3%
- 17.** Die brandstofheffing verhoog op 1 April met ... sent per liter.
- A** 27
  - B** 9
  - C** 18
  - D** 20
- 18.** Watter van die volgende instrumente word gebruik om die eksterne omgewing van 'n vulstasie te ontleed?
- A** 'n Ontleding van sterk en swak punte.
  - B** Waardekettingontleding.
  - C** Hulpbrongebaseerde analise.
  - D** PESTLE-analise.
- 19.** Engen winkels is almal toegerus met hoë-tegnologie elektroniese verkooppuntstelsels. Hierdie strategie is in reaksie op druk van watter makro-omgewingsfaktore?
- A** Sosiaal
  - B** Omgewings
  - C** Tegnologiese
  - D** Wettig

MAATSKAPLIKE ROLLE EN VERANTWOORDELIKHEDE

- 20.** Die breër gemeenskap verwag dat 'n onderneming vertrouwd sal raak met en bydra tot kwessies soos:
- A** Vigs voorkoming en behandeling.
  - B** Anti-dwelmmisbruik veldtogte.
  - C** Borgskappe vir sportaktiwiteite.
  - D** Al die bogenoemde.

21. Watter van die volgende verklaar die implikasies van maatskaplike verantwoordelikheid vir die nabygeleë benadeelde gemeenskap die beste?
- A Werknemers is gelukkiger omdat hulle weet dat hulle 'n positiewe verskil in baie ander se lewens maak.
  - B Daar is 'n toename in media-aandag en publisiteit.
  - C Dit skep 'n gesonder omgewing met beter beheer oor siektes.
  - D Dit help om hoër punte op die JSE-SRI te behaal.

22. **Identifiseer die bestuursbevoegdheid in die uittreksel hieronder:**

Leiers volg 'n breë, langtermyn benadering tot probleemoplossing en besluitneming wat objektiewe analise, vooruit dink en beplanning behels.

- A Globale bewustheid
  - B Organisatoriese bewustheid
  - C Strategiese denke
  - D Kliëntediens-oriëntasie
23. Noem of die volgende WAAR of ONWAAR is. Indien ONWAAR, stel die stelling reg om dit WAAR te maak.

KSV fokus op **wins- en omgewings**kwessies.

- A Waar.
  - B Onwaar, wins en die gemeenskap.
  - C Onwaar, gemeenskap en die omgewing.
  - D Onwaar, wins en dividende.
24. Wie het die teorie bedink wat daarop dui dat alle ondernemings 'n wettige verantwoordelikheid het teenoor die breër samelewing?
- A Porter en Adam
  - B Adam
  - C Maslow
  - D Blowfield en Murray

BESIGHEIDSFUNKSIES (BEMARKING, MENSLIKE HULPBRONNE, EN PRODUKSIE)

25. Een van die beduidende voordele van die gebruik van werkspanne is dat ...
- A die gesamentlike effek van 'n span groter is as die som van hul individuele pogings.
  - B dit konflikoplossing vermy.
  - C tegnologie nodig is om te slaag.
  - D dit individualisme aanmoedig.
26. Watter van die volgende verwys na die gebruik van 'n gevestigde handelsmerk om produkte in 'n nie- verwante mark bekend te stel?
- A Handelsuitbreiding
  - B Handelmerkrekking
  - C Markkartering
  - D Markintervensie

27. Die keuse van die regte verskaffers van goedere en dienste teen die beste prys, met inagneming van die kwaliteit, is deel van die _____-funksie.
- A finansies
  - B produksie
  - C algemene bestuur
  - D verkryging

28. **Identifiseer die produksieproses wat in die uittreksel gebruik is.**

Vir die oorgrote meerderheid van passasierskepe word al hul kajuite apart van die res van die vaartuig gebou, op 'n konstruksielyn soos 'n motorfabriek. ... Hierdie kajuite word dan na die skeepswerf vervoer, waar dit met behulp van die magnetiese krag in die vaartuig gesleutel word.

<https://www.cruise1st.co.uk/blog/cruise-ships/how-are-cruise-ships-built/>

- A Stukwerk produksie
  - B Massa produksie
  - C Spulproduksie
  - D Kombinasie produksie
29. Watter van die volgende aksies sal deur die Aanbodketting-bestuurder uitgevoer word?
- A Ondersoek die proses van ontginning van ruolie tot die lewering van brandstof.
  - B Die versekering van die etiese behandeling van koffieboere vir die Café koffies.
  - C Hou die voorraadvlakke van vars melk dop om te verhoed dat dit bederf.
  - D Al die bogenoemde.
30. Watter van die volgende sal NIE deel vorm van 'n bemarkingsplan vir kleinhandelwinkels nie?
- A Dinkskrumstrategieë om klagtes van verbruikers effektief te hanteer.
  - B Die uitvoering van 'n werk-tot-reël-aksie oor lone.
  - C Die ontwikkeling van herwinbare verpakking.
  - D Die uitbreiding van die handelsmerk in die buiteland.

#KiesUP

Maak jou toekomsdrome waar #KiesUP

Ons grade word **internasionaal** erken.

Ons **alumni** is baie gesog.

Ons het **ondersteuningsprogramme** om ons studente te help om suksesvol te wees.

Ons help om jou **voor te berei** op die **wêreld van werk**.

Jou toekoms maak saak.

www.up.ac.za/programmes

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Make today matter

www.up.ac.za

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 11 Mei 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 TOT 30.

IMPAK VAN ONLANGSE WETGEWING OP BESIGHEID – REAKSIE OP EISE VIR REGSTELLING EN GELYKHEID

1. 'n Werknemer in Suid-Afrika mag 'n maksimum van:
  - A 8 ure per dag in 'n 5-dag week werk.
  - B 9 ure per dag in 'n 5-dag week werk.
  - C 9 ure per dag in 'n 6-dag week werk
  - D 10 ure per dag in 'n 6-dag week werk.

2. Watter een van die volgende dui aan dat 'n maatskappy aan die Wet op Breë-Basis Swart Ekonomiese Bemagtiging (BBSEB) Nr. 53 van 2003 voldoen?
  - A Voorheen benadeelde werknemers se werksomstandighede voldoen aan die minimum vereistes.
  - B Indiensnemingsvoorkeur word aan vroulike werknemers gegee.
  - C Die direkte bemagtiging van voorheen benadeelde werknemers deur 'n gedeelte van die eienaarskap aan hulle te gee.
  - D Verseker dat voorheen benadeelde gestremde werknemers fisiese toegang tot die werkplek het.

3. Watter van die volgende is 'n pilaar van BBSEB (BBBEE)?
  - A Besighede moet aandeelhouers hê van voorheen benadeelde groepe.
  - B Besighede moet verskaffers gebruik wat besit word deur voorheen benadeelde groepe.
  - C Besighede moet meer voorheen benadeelde werknemers bemagtig om bestuurders te word.
  - D Al die bogenoemde.

4. Een van die doelwitte van die Wet op Vaardigheidsontwikkeling is om:
  - A beperkte geleenthede vir leer in die werkplek te bied.
  - B onbillike diskriminasie in die werkplek te elimineer.
  - C die vlak van belegging in onderwys en opleiding te verbeter.
  - D werkgeleenthede vir minderbevoorregte mense te verbeter.

PROFESSIONALISME EN ETIEK

5. Vir 'n besigheid om eties op te tree, moet regverdigheid op al die besigheid se optrede en besluite toegepas word. Wat beteken dit vir 'n besigheid om regverdig te wees?
- A Besighede moet regverdig wees teenoor kliënte en gevolglik die laagste moontlike prys vra.
  - B Besighede moet regverdig wees teenoor die omliggende gemeenskap deur betrokkenheid by KSV-programme.
  - C Besighede moet regverdig wees teenoor hul aandeelhouders en dus wins maksimaliseer.
  - D Besighede moet regverdig wees teenoor alle belanghebbendes en dus die impak wat hul besluite op hierdie belanghebbendes sal hê, oorweeg.
6. Die volgende stelling is ONWAAR. Korrigeer die onderstreepte woorde om dit WAAR te maak. Die Nuttigheidsteorie is die etiese teorie wat gebaseer is op die idee dat die doel die uitkoms regverdig.
- A Gevolg-gebaseerde teorie
  - B Narratiewe teorie
  - C Beginsel-gebaseerde teorie
  - D Teologie-gebaseerde teorie
7. 'n Bekende kleinhandelwinkel het die volgende stelling in hul jaarverslag gemaak:
"Effektiewe korporatiewe bestuur word as 'n noodsaaklike komponent en bydraer tot die Groep se volgehoue prestasie beskou wat dit verpligtend maak, ongeag die finansiële posisie waarin die maatskappy homself bevind."
- Hierdie benadering tot etiek verwys na:
- A die narratiewe teorie.
  - B die gevolg-gebaseerde teorie.
  - C die beginsel-gebaseerde teorie.
  - D geen van die bogenoemde nie.
8. 'n Onwettige optrede waar mededingers ooreenstem om kopers 'n voorafbepaalde prys te vra, staan bekend as:
- A prysaanpassings.
  - B prysvasstelling.
  - C pryshersiening.
  - D prysonderhandelinge.
9. Kies die definisie wat 'n Etiese Kode die beste beskryf.
- A 'n Stel onregverdige reëls en regulasies.
  - B 'n Gids oor hoe om betroubaar te wees.
  - C 'n Gids om werknemers en werkgewers te help om etiese besluite in die werkplek te neem.
  - D 'n Stel riglyne vir korrupsie in die werkplek.

KREATIEWE DENKE EN PROBLEEMOPLOSSING

10. Watter probleemoplossingstegniek sal 'n besigheid gebruik wanneer dit 'n etiese oorweging van kwessies benodig?
- A TGB (TQM)
  - B RIMS
  - C BSC
  - D SSGB
11. Watter probleemoplossingstegniek sal 'n besigheid gebruik wanneer hulle verskillende uitkomst op 'n gebeurtenis wil aandui?
- A Besluitnemingsboom
  - B Voordele en nadele kaart
  - C Differensiasie
  - D Fokus strategie
12. Totale gehaltebestuur vereis die betrokkenheid van:
- A top- en middelvlak bestuur.
  - B laevlak bestuur.
  - C gehaltekontroleerders.
  - D alle werknemers van 'n organisasie.
13. Watter een van die volgende is 'n probleemoplossingstegniek wat op vier hoofperspektiewe fokus om prestasie te verbeter?
- A Waardeketting analise (Value chain analysis).
  - B Hulpbrongebaseerde analise.
  - C Gebalanseerde telkaart.
  - D Delphi tegniek.
14. Kies die mees korrekte volgorde van die stappe in probleemoplossing:
1. Versamel en ontleed alle inligting.
  2. Identifiseer moontlike oplossings.
  3. Identifiseer faktore vir besluitneming.
  4. Definieer die probleem.
  5. Monitor en beheer die besluit.
  6. Ontwikkel en implementeer 'n plan van aksie.
- A 4, 1, 3, 2, 6 en 5
  - B 1, 4, 3, 2, 5 en 6
  - C 3, 4, 2, 1, 5 en 6
  - D 4, 3, 1, 2, 6 en 5

UITDAGINGS VAN DIE MAKRO BESIGHEIDSOMGEWING

15. Op 1 April 2022 het die korporatiewe belastingkoers in Suid-Afrika:
- A tot 27% gedaal.
  - B onveranderd gebly op 28%.
  - C tot 29% gestyg.
  - D tot 30% gestyg.
16. Watter van die volgende publieke uitdagings plaas addisionele laste en uitgawes op besighede aangesien hulle beleide, ondersteuningstelsels en leersame programme moet ontwikkel om die uitdagings aan te spreek?
- A Politieke uitdagings.
  - B Wetlike uitdagings.
  - C Sosio-ekonomiese uitdagings.
  - D Ekonomiese uitdagings.
17. Watter van die volgende bedrywe het tydens die Nasionale Grendeltydperk van 2020 en 2021 die beste gevaar?
- A Toerismebedryf
  - B Huisverbeteringsbedryf
  - C Vervoerbedryf
  - D Lewendige vermaakbedryf
18. Die Prima-rentekoers van Suid-Afrika was gedurende die meerderheid van 2021 teen 'n 50-jaar laagtepunt. Na watter persentasie word verwys?
- A 6.75%
  - B 7.00%
  - C 7.25%
  - D 7.50%
19. Swak ekonomiese groei, beperkende arbeidsregulasies en 'n gebrek aan vaardighede en opvoedkundige ontwikkeling het tot grootskaalse werkloosheid in Suid-Afrika bygedra. Wat was Suid-Afrika se werkloosheidskoers gedurende kwartaal 3 van 2021 (K3, 2021)?
- A 28.4%
  - B 34.9%
  - C 39.2%
  - D 44.7%

BURGERSKAP: ROLLE EN VERANTWOORDELIKHEDE

20. Die primêre doelwit van 'n besigheid is:
- A maksimalisering van wins.
  - B korporatiewe sosiale verantwoordelikheid.
  - C korporatiewe maatskaplike belegging.
  - D korporatiewe burgerskap.
21. Driedubbele Verslagdoening sluit in:
- A ekonomiese-, omgewings- en globale aspekte.
  - B omgewings-, globale- en finansiële aspekte.
  - C ekonomiese-, omgewings- en sosiale aspekte.
  - D omgewings-, sosiale- en globale aspekte.
22. Watter een van die volgende is 'n voorbeeld van Korporatiewe Sosiale Belegging (KSB)?
- A As 'n kleinhandelaar produkte teen 'n laer prys as sy mededingers verkoop.
  - B Wanneer 'n besigheid geld in sy IT-infrastruktuur belê.
  - C Wanneer die besigheid die skoolgelde van sy permanente werknemers se kinders betaal.
  - D As 'n besigheid sy bemarkingsbegroting verhoog om 'n nuwe produk bekend te stel.

ONDERNEMINGSFUNKSIES (BEMARKING, MENSLIKE HULPBRONNE EN PRODUKSIE)

23. Watter van die volgende sal NIE deel van die kleinhandelwinkel se bemarkingsplan vorm nie?
- A Dinkskrum van strategieë om verbruikers se klagtes doeltreffend te hanteer.
  - B Om volgens die boek m.b.t. lone op te tree.
  - C Ontwikkeling van herwinbare verpakking.
  - D Internasionale uitbreiding van die handelsmerk.
24. Die hoof funksie(s) van prestasiebeoordeling is:
- A om terugvoer oor prestasie aan werknemers te gee en om toekomsverwagtinge te kommunikeer.
  - B om sterkpunte en swakpunte te identifiseer en strategieë in te stel om sterkpunte te benut en swakpunte te verbeter.
  - C om kwessies m.b.t. indiensneming te bespreek soos salarisverhogings, bonusse, voordele en bevorderingsmoontlikhede.
  - D al die bogenoemde.
25. As 'n Menslike Kapitaalbestuurder moet jy verseker dat 'n kontrak tussen die besigheid en die werknemer onderteken word. Op watter wet sal jy die kontrak baseer?
- A Arbeidswetgewing
  - B Wet op Vaardigheidsontwikkeling
  - C Wet op Werkgewing
  - D Wet op Basiese Diensvoorwaardes

26. Watter van die volgende verwys na 'n strategie wat poog om 'n nuwe mark vir 'n bestaande produk of diens waarmee jy reeds bekend is, te ontwikkel?
- A Produkontwikkeling
  - B Diversifikasie
  - C Markontwikkeling
  - D Markpenetrasie
27. Mr Price het 'n omvattende personeel induksieprogram. Dit impliseer dat:
- A bestaande werknemers voorkeur kry met oorweging vir bestuursposte wat gevul moet word.
  - B daar van alle nuwe werknemers verwag word om 'n seminar oor die missie, visie en doelwitte van die organisasie by te woon.
  - C werknemers 'n jaarlikse prestasie-evaluering moet ondergaan wat deur topvlak-bestuur voltooi word.
  - D eksterne bronne gebruik sal word om vakante poste in Mr Price se bedryfsafdeling te vul.
28. Voordat werwing plaasvind sal 'n besigheid van mannekragbeplanning gebruik moet maak. Wat impliseer dit?
- A Bepaling van al die take en verantwoordelikhede wat verband hou met elke pos in 'n organisasie.
  - B Bepaling van die kwalifikasies, vaardighede en ervaring wat 'n werknemer benodig om die werk te doen.
  - C Om 'n bestaande werknemer na 'n nuwe posisie te skuif.
  - D Skatting van die aantal werknemers sowel as die vaardigheidsvlak van die werknemers wat benodig word vir die besigheid om suksesvol te funksioneer.
29. Noem die onafhanklike organisasie wat onbevooroordeelde beslissings tussen werkgewers en werknemers kan maak om 'n geskilbeslegting ingevolge die WAV op te los.
- A KVBA (CCMA)
  - B NEOAR (NEDLAC)
  - C WBDV (BCEA)
  - D SAKO (SAQA)
30. Die volgende optrede mag tot dissiplinêre prosedures lei:
- I. die gewoonte om laat te arriveer.
  - II. weiering om 'n gesigmasker by die werk te dra tydens die Nasionale Grendeltydperk.
  - III. weiering om 'n haarnet te dra wanneer daar met voedsel gewerk word.
  - IV. weiering om 'n onredelike instruksie te volg.
- A I, II en III
  - B II, III en IV
  - C I, III en IV
  - D I, II en IV

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 10 Mei 2023

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLYMPIAD 2023 – GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 TOT 30.

IMPAK VAN ONLANGSE WETGEWING OP BESIGHEID – REAKSIE OP EISE VIR REGSTELLING EN BILLIKHEID

1. 'n Werknemer in Suid-Afrika mag 'n maksimum van ____ werk.
  - A 8 uur per dag in 'n 5-dag week
  - B 9 uur per dag in 'n 5-dag week
  - C 9 uur per dag in 'n 6-dag week
  - D 10 uur per dag in 'n 6-dag week

2. Watter een van die volgende dui daarop dat 'n maatskappy aan die Wet op Breëbasis Swart Ekonomiese Bemagtiging (BBSEB) 53 van 2003 voldoen?
  - A Verseker dat voorheen benadeelde werknemers werksomstandighede het wat aan minimum vereistes voldoen.
  - B Om werkvoorkeur aan vroulike werkers toe te ken.
  - C Direkte bemagtiging van voorheen benadeelde werknemers deur 'n aandeel in eienaarskap.
  - D Verseker dat voorheen benadeelde gestremde werknemers fisiese toegang tot kantore het.

3. Die POPI-wet is onlangs in Suid-Afrika ingestel en vorm deel van die _____ sektor.
  - A politieke
  - B wetlike
  - C etiese
  - D fisiese

4. Een van die spesifikasies van die WBDV is dat werkers vir werk op _____ dubbelbetaling moet ontvang.
  - A bestuursprojekte
  - B Sondae
  - C gevaarlike projekte
  - D Saterdag

PROFESSIONALISME EN ETIEK

5. As die direkteur van Pick n Pay weens binnehandel uit sy/haar posisie in die maatskappy bedank, toon hulle _____.
  - A sinergie.
  - B aanspreeklikheid.
  - C skadeloosstelling.
  - D vertikale integrasie.

6. Die volgende stelling is ONWAAR. Korrigeer die onderstreepte woorde om dit WAAR te maak.
Nuttigheidsteorie is die etiese teorie wat gebaseer is op die idee dat die doel die middele heilig.
- A Gevolggebaseerde teorie.
B Narratiewe teorie.
C Beginselgebaseerde teorie.
D Teologiegebaseerde teorie.
7. 'n Bekende kleinhandelketting het die volgende in hul jaarverslag gepubliseer:
"Doeltreffende bestuur word beskou as 'n belangrike komponent en bydraer tot die groep se volgehoue prestasie, wat dit verpligtend maak ongeag die finansiële posisie waarin die maatskappy hom bevind."
- Hierdie benadering tot etiek is ____
- A 'n Narratiewe teorie.
B 'n Gevolggebaseerde teorie.
C volgens 'n Beginselgebaseerde teorie.
D geen van die bogenoemde nie.
8. Hierdie dokument gee 'n uiteensetting van die verwagte gedrag van werknemers, insluitend kleredrag en stiptelikheid.
- A Etiese kode.
B Wet op Arbeidsverhoudinge.
C Gedragskode.
D Dienskontrak.
9. _____ is die nie-openbaarmaking van inkomste om minder belasting te betaal.
- A Belastingvermyding
B Belastingaftrekking
C Belastingontduiking
D Belasting skuldbriewe

KREATIEWE DENKE EN PROBLEEMOPLOSSING

10. Watter probleemoplossingstegniek sal 'n onderneming gebruik as dit 'n etiese oorweging van die kwessies wat ter sprake is, vereis?
- A TGB
B RIMS
C BSC
D SSGB
11. Watter elemente is in SCAMPER as 'n probleemoplossingstegniek teenwoordig?
- A Scramble, Combine, Amplify, Modern, Put to another use, Eliminate, Reverse.
B Substitute, Calculate, Amplify, Modify, Pattern, Eliminate, Reverse.
C Substitute, Combine, Adapt, Modern, Pattern, Elaborate, Reverse.
D Substitute, Combine, Adapt, Modify, Put to another use, Eliminate, Reverse.

12. Identifiseer die volgende bekende kreatiewe denker en identifiseer waarvoor hy bekend is.

Figuur 1:<https://en.wikipedia.org/wiki/>

- A Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Microsoft.
B Steve Jobs, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Apple.
C Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Apple.
D Elon Musk, uitvinder, ontwerper en entrepreneur vir Tesla.
13. Die volgende uittreksel is 'n voorbeeld van watter tipe teorie wat in ag geneem moet word wanneer kreatiewe denke in 'n diverse werkplek toegepas word?
- Die gees van die Afrika-wêreldbeskouing sluit heelheid, gemeenskap en harmonie in, wat diep in die kulturele waardes vasgelê/gewortel is.*
- A Inheemse denke.
B Kragveld analise.
C Aansporingsdenke.
D Beperkende kragte.
14. Kies die mees korrekte volgorde van die stappe in probleemoplossing:
1. Versamel en ontleed alle inligting.
  2. Identifiseer moontlike oplossings.
  3. Identifiseer besluitnemingsfaktore.
  4. Definieer die probleem.
  5. Monitor en beheer/kontroleer die besluit.
  6. Ontwikkel en implementeer 'n aksieplan.
- A 4, 1, 3, 2, 6 en 5
B 1, 4, 3, 2, 5 en 6
C 3, 4, 2, 1, 5 en 6
D 4, 3, 1, 2, 6 en 5

UITDAGINGS VAN DIE MAKRO SAKE-OMGEWING

15. Op 1 April 2022 het die korporatiewe belastingkoers in Suid-Afrika ____
- A tot 27% gedaal.
  - B onveranderd op 28% gebly.
  - C tot 29% verhoog.
  - D tot 30% verhoog.
16. Watter van die volgende werknemers het nie die reg om te staak nie?
- A Onderwysers/opvoeders en die Onderwysdepartement.
  - B Die Nasionale Weermag.
  - C Fabriekswerkers.
  - D Bestuur in besighede.
17. _____ is onverwagte en onbeplande gebeure en gebeurtenisse.
- A Tendense
  - B Krisisse
  - C Strategieë
  - D Integrasies
18. Die prima rentekoers van Suid-Afrika was gedurende die grootste gedeelte van 2021 op 'n 50-jaar laagtepunt. Na watter persentasie word verwys?
- A 6.75%
  - B 7.00%
  - C 7.25%
  - D 7.50%
19. Swak ekonomiese groei, beperkende arbeidsregulasies en 'n gebrek aan vaardighede en onderwysontwikkeling het tot grootskaalse werkloosheid in Suid-Afrika bygedra. Wat was Suid-Afrika se werkloosheidsyfer gedurende kwartaal 3 van 2021 (K3, 2021)?
- A 28.4%
  - B 34.9%
  - C 39.2%
  - D 44.7%

BURGERSKAP ROLLE EN VERANTWOORDELIKHEDE

20. Die _____ is 'n nie-winsgedrewe globale organisasie wat verslagdoening oor volhoubaarheidskwessies bevorder deur die skepping van 'n volhoubaarheid verslagdoeningsraamwerk.
- A GRI
  - B SABS
  - C SAID
  - D FTE/SRI
21. Werkplekforums kan gestig word indien die onderneming hierdie hoeveelheid werknemers in diens het.

- A 50
- B 100
- C 500
- D 1 000

22. _____ is die poging om die politieke-, taal- of kulturele verskille tussen lande te verstaan om sodoende te verhoed dat aannames oor ander partye gemaak word.
- A Organisasoriese bewustheid
  - B Wêreldwye bewustheid
  - C Globalisering
  - D Materialisme

BESIGHEIDSFUNKSIES

23. Watter van die volgende beskryf die doel van onderhoudvoering met 'n nuwe werknemer?
- A Om die werknemer die geleentheid te gee om vrae oor die onderneming te stel.
  - B Om meer besonderhede te verkry rakende inligting wat in die CV verskaf word.
  - C Om die kandidaat persoonlik te ontmoet en te bepaal of hulle by die besigheid sal inpas.
  - D Al die bogenoemde.
24. Watter van die volgende is NIE 'n byvoordeel nie?
- A Reistoelaag
  - B Mediese fonds
  - C LBS
  - D Pensioen
25. As die Menslike Kapitaal bestuurder moet jy seker maak dat 'n kontrak tussen die onderneming en die nuwe werknemer onderteken word. Noem die wet waarop jy die kontrak sou baseer.
- A Arbeidswetgewing.
  - B Wet op Vaardigheidsontwikkeling.
  - C Wet op Indiensneming.
  - D Wet op Basiese Diensvoorwaardes.
26. Die keuse van die korrekte verskaffers van goedere en dienste teen die beste moontlike prys, terwyl die vereiste gehalte in gedagte gehou word, is deel van Shoprite se _____ funksie.
- A finansiële
  - B produksie
  - C algemene bestuurs-
  - D aankope
27. Die Pick n Pay No Name handelsmerk tamatiesous is tydens produksie besmet. 'n Mediaverklaring is uitgereik en alle bottels is ten volle terugbetaal. Watter King Kode-beginsel is geïmplementeer?
- A Integriteit
  - B Deursigtigheid
  - C Aanspreeklikheid

D Al die bogenoemde

28. 'n Strategie wat Wimpy op alle vlakke en in alle afdelings van die onderneming kan implementeer om te verseker dat alle werknemers die vereiste standaard handhaaf, word ____ genoem.

- A** standaardafwyking
- B** marknavorsing
- C** werknemer beheer
- D** totale gehaltebeheer

29. Noem die onafhanklike organisasie wat onbevooroordeelde uitsprake tussen werkgewers en werknemers kan maak wanneer hulle versoek word om 'n dispuut wat ingevolge die WAV na hulle verwys is, te besleg.

- A** KBVA
- B** NEAOR
- C** WBDV
- D** SAKO

30. Die volgende optrede kan dissiplinêre prosedures tot gevolg hê:

- I. gereelde laatkommery.
- II. weiering om tydens die Nasionale grendeltydperkfase 'n gesigmasker by die werk te dra.
- III. weiering om 'n haarnet te dra terwyl daar met kos gewerk word.
- IV. weiering om 'n onredelike opdrag te volg.

- A** I, II en III
- B** II, III en IV
- C** I, III en IV
- D** I, II en IV

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 04 Aug 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2021 – GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES

RONDE 2

WETGEWING EN EISE VIR REGSTELLING EN BILLIKHEID

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord die vraag wat volg:

Artikel 19(3) van die ICCPR lui: "Die uitoefening van die regte op [vryheid van spraak] dra daarby spesiale pligte en verantwoordelikhede. Dit kan dus onderworpe wees aan sekere beperkings, maar hierdie sal slegs wees soos deur die wet voorsien en soos wat nodig is, (a) Ter wille van die regte of reputasies van ander; (b) Vir die beskerming van nasionale veiligheid of openbare orde of openbare gesondheid of waardes."

(<http://constitutionnet.org>)

1. Die uittreksel hierbo is 'n voorbeeld van wat?

- A Etiese kode
- B Beperkingsklousule
- C Gedragsklousule
- D Wet op Arbeidsverhoudinge

2. Die pompe by vulstasies moet die prys van petrol en diesel duidelik toon.

Hierdie stelling is 'n voorbeeld van watter reg volgens die Wet op Verbruikerbeskerming?

- A Reg op billike en verantwoordelike bemerking
- B Reg op billike waarde, goeie gehalte en veiligheid
- C Reg om te kies
- D Reg op openbaarmaking van inligting

3. Hierdie wetgewing bevorder opleiding in die werksplek.

- A WBDV
- B EE
- C WVO
- D OHSA

MENSLIKE HULPBRONFUNKSIE

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vrae 4, 5 en 6.

Amy is 'n kassier by 'n plaaslike kleinhandelonderneming. Die inligting hieronder verskyn op Amy se loonstaat:

Werknemer:	Amy Johnson		
Bruto salaris:	R10 000		
Aftrekkings:		Bydrae:	
Belasting:	R2500		
WVF:	R100	WVF:	R100
Pensioenfonds:	R750	Pensioenfonds:	R100
Netto salaris: Onbekend			

4. Watter soort vergoedingstruktuur ontvang Amy?
- A Koste vir maatskappy
  - B Bruto salaris struktuur
  - C Koste plus voordele
  - D Netto salaris struktuur
5. Wat is Amy se netto salaris?
- A R10 200
  - B R6 650
  - C R10 750
  - D R12 500
6. Verduidelik die WVF-aftrekking en -bydrae.
- A 1% van die netto salaris bygedra deur werknemer en werkgewer.
  - B 2% van die bruto salaris bygedra deur werknemer.
  - C 2% van die netto salaris bygedra deur werknemer.
  - D 1% van die bruto salaris bygedra deur werknemer en werkgewer.

PROFESSIONALITEIT EN ETIEK

7. 'n Regulerende liggaam wat etiese advertering verseker.
- A CPA
  - B ASASA
  - C SABS
  - D LSM

WALTER SISULU UNIVERSITY

Study with us.

CHOOSE FROM OVER

170

PROGRAMMES

IN OUR 7 FACULTIES SITUATED
IN THE EASTERN CAPE

Applications open from 1 April 2024

Kindly note that applications close on 31 October 2024 for SA applicants, and closes on 30 September 2024 for international applicants.

visit www.wsu.ac.za to

Apply >>>

You may also scan QR Code

@WalterSisuluUni

www.wsu.ac.za

WSU
Walter Sisulu University
In pursuit of excellence

8. Die etiese teorie wat gebaseer is op die idee dat die doel die middele regverdig.
- A Beginsel-gebaseer
  - B Narratiewe-gebaseer
  - C Utilitaristiese teorie
  - D Gevolggebaseer

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vraag 9:

Konsultasie

Burgers moet geraadpleeg word oor die vlak en gehalte van die publieke dienste wat hulle ontvang en, waar moontlik, moet 'n keuse kry oor die dienste wat aangebied word.

Diensstandaarde

Burgers moet ingelig word oor die vlak en gehalte van openbare diens wat hulle sal ontvang sodat hulle bewus is van wat om te verwag.

Toegang

Alle burgers moet gelyke toegang hê tot die dienste waarop hulle geregtig is.

(localgovernmentaction.org.dedi6.cpt3.host-h.net)

9. Identifiseer die dokument met riglyne vir die regulering van etiek binne die regering.
- A Nelson Mandela Beginsels
  - B Batho Pele Beginsels
  - C Nasionale Etiese Beginsels
  - D AARP Beginsels

KREATIEWE DENKE EN PROBLEEMOPLOSSING

Los die onderstaande Rebus-raaisels op vir vraag 10, 11 en 12.

10.

- A What must be, will be.
- B What must go down?
- C What goes up must come down.
- D None of the above.

11.

- A My life is mine.
- B For once in my life.
- C One life, live it.
- D My life, live it.

12.

- A Broken soup.
- B Warm soup.
- C Pea soup.
- D Split pea soup.

UITDAGINGS IN DIE MAKRO-OMGEWING

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord vrae 13 en 14.

April is 'n belangrike maand in die brandstofpryskalender om pad- en pyplyntariewe sowel as brandstof- en padongelucksfonds (RAF) heffings te hersien, wat geïmplementeer word in die prysstrukture van petrol, diesel en verliggende paraffien (IP), het die departement van Energie aangekondig.

(<https://businesstech.co.za/news/energy/308090/here-is-the-official-petrol-price-for-april-2019>)

13. Identifiseer die sosiale uitdaging wat deur die bogenoemde inligting geskep word.
- A Verminderde druk op landsburgers se inkomste wat lei tot 'n toename in lewenstandaard en afname in armoede.
  - B Toenemende druk op landsburgers se inkomste wat lei tot 'n afname in lewenstandaard en toename in armoede.
  - C Meer werksgeleentheid word geskep, wat lei tot verhoogde lewenstandaard.
  - D Internasionale beleggers beskou Suid-Afrika as 'n gunstige en stabiele ekonomie.
14. Wat kan 'n moontlike oplossing vir 'n kleinhandelbesigheid wees in reaksie op die uitdaging hierbo genoem?
- A Beweeg fabriek verder van die kleinhandelaars af om vervoerkostes te verhoog.
  - B Neem deel aan 'n onbeskermd staking.
  - C Skuif vervaardigingsfabriek nader aan kleinhandelaars om vervoer van goedere te beperk.
  - D Onderhandel vir 'n laer petrolprys van die plaaslike verskaffer.

15. Watter een van die volgende indiensnemingsveranderinge sal waarskynlik in 'n ekonomiese afswaai plaasvind?
- A Toenemende aantal opleidingsprogramme om vaardigheidstekorte te oorkom.
  - B Toenemende aantal werknemers word afleggingspakkette aangebied.
  - C Toenemende finansiële belangingsprogramme.
  - D Toenemende buitelandse beleggings in die ekonomie.
16. Watter farmaseutiese onderneming het hulle daartoe verbind om hul COVID-19-entstowwe sonder winsopslag te verkoop?
- A Pfizer
  - B Johnson & Johnson
  - C Moderna
  - D Aspen
17. Aandeelpryse op die Johannesburgse effektebeurs (JSE) word bepaal deur:
- A wisselkoers
  - B makelaars
  - C vraag en aanbod
  - D inflasie

SPANPRESTASIE EN KONFLIKHANTERING

18. Identifiseer die amptelike struktuur van die arbeidsproses:
- A Werkgewer / werknemer → werkgewer / werknemerorganisasies → bedingingsraad / CCMA → arbeidshof → arbeidsappèlhof
  - B Werkgewer / werknemerorganisasies → werkgewer / werknemer → bedingingsraad / CCMA → arbeidshof → arbeidsappèlhof
  - C Werkgewer / werknemer → werkgewer / werknemerorganisasies → bedingingsraad / CCMA → arbeidsappèlhof → arbeidshof
  - D Werkgewer / werknemer → werkgewer / werknemerorganisasies → arbeidshof → arbeidsappèlhof → bedingingsraad / CCMA
19. Die ... probleemoplossingstegniek is nuttig wanneer groepskonsensus benodig word. Individue kan deelneem sonder om in dieselfde kamer te wees en hul antwoorde anoniem te hou.
- A kragveld
  - B delphi
  - C wen-wen
  - D kreatiewe reaksie
20. Die KVBA is verantwoordelik vir die volgende stappe in arbeidsgeskillie:
- A Beoordeling
  - B Diensbrief
  - C Mondelinge waarskuwings
  - D Dissiplinêre prosedures

- 21.** Watter van die volgende is 'n rede vir konflik in die Finansiesdepartement?
- A** Die aanstelling van 'n nuwe finansiële bestuurder.
  - B** Die debiteureklerk is ook in beheer van krediteure.
  - C** 'n Klag is gelê oor seksuele teistering in die werkplek, maar dit moet nog aandag kry.
  - D** Al die bogenoemde.
- 22.** Konflik wat kreatiwiteit stimuleer.
- A** Disfunksionele konflik
  - B** Funksionele konflik
  - C** Bestuurskonflik
  - D** Span konflik

BESIGHEIDSOMGEWINGS EN SEKTORE

- 23.** Watter van die volgende sal gebruik word om die interne omgewing te ontleed?
- I. Waardeketting-analise
  - II. Brongebaseerde benadeing
  - III. PESTLE-analise
  - IV. Porter se ses kragte-model
- A** Slegs I en II
  - B** Slegs I, III en IV
  - C** Slegs I en III
  - D** Al die bogenoemde
- 24.** Vul die ontbrekende inligting in vir die onderstaande verklaring wat gedurende Mei 2021 op Moneyweb gepubliseer is.
- Mynbou en vervaardiging beslaan byna 'n kwart van die bruto binnelandse produk, terwyl handel, wat die kleinhandelsektor insluit, ____% bydra.
- A** 5
  - B** 20
  - C** 27
  - D** 16

BESTUUR EN LEIERSKAP

- 25.** ____ verseker 'n lae personeelomset.
- A** Werwing
  - B** Induksie
  - C** Plasing
  - D** Behoud (Retensie)

26. Wanneer 'n bestuurder sy diskresie gebruik om te bepaal of ekstra werkverlof toegestaan moet word as gevolg van 'n dood in die gesin, toon hy ____ leierskap.
- A transaksionele
  - B laissez faire
  - C transformasionele
  - D situasie

KWALITEITSPRESTASIE

27. *Governance* (Bestuur) is:
- A Die mag wat die regering oor die mense het.
  - B Die manier waarop 'n onderneming polities georganiseer is.
  - C Die manier waarop die land se Reserwebank bedryf word.
  - D Die reëls en prosesse waardeur 'n maatskappy beheer word.
28. Wanneer 'n onderneming probeer om koste te verlaag deur meer doeltreffend te wees, is dit deel van 'n ____.
- A konserwatiewe strategie
  - B laekostestrategie
  - C groeistrategie
  - D gebalanseerde strategie
29. 'n Nuwe produk in 'n bestaande mark is ____.
- A verkoopstrategie
  - B produk ontwikkeling
  - C markontwikkeling
  - D diversifikasie strategie
30. 'n Bestaande produk in 'n nuwe mark is ____.
- A verkoopstrategie
  - B produk ontwikkeling
  - C markontwikkeling
  - D diversifikasie strategie

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 3 Augustus 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLYMPIADE 2022 – GRAAD 12

Onderwerp: Wetgewing en eise vir regstelling en diensbillikheid

Gebruik die inligting hieronder en beantwoord die vraag wat volg:

Artikel 19(3) van die ICCPR lui: “Die uitoefening van die regte op [vryheid van uitdrukking], dra spesiale pligte en verantwoordelikhede daarmee saam. Dit kan dus aan sekere beperkings onderhewig wees, maar hierdie beperkings sal volgens die wet/wetgewing bepaal word en benodig word, (a) Vir respek vir die regte of reputasies van ander; (b) Vir die beskerming van nasionale veiligheid of van openbare orde of van openbare gesondheid of sedes.”

(<http://constitutionnet.org>)

1. Waarvan is die uittreksel hierbo ‘n voorbeeld?
  - A Etiese kode.
  - B Beperkingsklousule.
  - C Gedragskode.
  - D Wet op Arbeidsverhoudinge.

2. Die brandstofpompe by vulstasies moet duidelik die prys van die petrol en diesel aandui. Die volgende is ‘n voorbeeld van watter regte ingevolge die Wet op Verbruikersbeskerming?
  - A Reg op regverdige en verantwoordelike bemerking.
  - B Reg op billike waarde, goeie gehalte en veiligheid.
  - C Reg om te kies.
  - D Reg op openbaarmaking van inligting.

3. Watter van die volgende wetgewing het die regering in staat gestel om ‘n nasionale inperking te implementeer?
  - A Pandemiese Verligtingswet.
  - B Wet op Vergoeding vir Beroepsbeserings en -siektes.
  - C Wet op Rampbestuur.
  - D Wet op Beroepsgesondheid en -veiligheid.

Onderwerp: Menslike Hulpbronne funksie

Gebruik die onderstaande inligting en beantwoord Vrae 4, 5 en 6.

Amy is 'n kassier by 'n plaaslike kleinhandelonderneming. Die inligting hieronder verskyn op Amy se betalingstrokie:

Werknemer:	Amy Johnson		
Bruto salaris:	R10 000		
Aftrekkings:		Bydraes:	
Belasting:	R2 500		
WVF:	R100	WVF:	R100
Pensioenfonds:	R750	Pensioenfonds:	R100
Netto salaris: Onbekend			

4. Watter soort vergoedingstruktuur ontvang Amy?
- A Koste vir maatskappy.
  - B Bruto salarisstruktuur.
  - C Koste plus voordele.
  - D Netto salarisstruktuur.
5. Wat is Amy se netto salaris?
- A R10 200
  - B R6 650
  - C R10 750
  - D R12 500
6. Verduidelik die WVF-aftrekking en -bydrae.
- A 1% van die netto salaris deur werknemer en werkgewer bygedra.
  - B 2% van die bruto salaris deur die werknemer bygedra.
  - C 2% van die netto salaris deur die werknemer bygedra.
  - D 1% van die bruto salaris deur werknemer en werkgewer bygedra.

Onderwerp: Professionalisme en Etiek

7. Watter van die volgende scenario's kan as eties beskou word?
- A 'n Spaza-winkelleienaar verhoog die pryse van goedere in 'n landelike gebied omdat daar geen ander mededingers in haar area is nie.
  - B Die HUB van Checkers gebruik die onderneming se petrolkaart om vir ontspanning na Kaapstad te reis.
  - C Werknemers van sosiale media in die bemarkingsafdeling reageer tydens werksure op kommentaar en navrae op hul Instagram-blad.
  - D 'n Werknemer gee vir sy bestuurder vir sy verjaarsdag 'n plasma TV.

8. Die volgende kan 'n voorbeeld van disfunksionele konflik wees:
- A Werkers raak by 'n fisiese bakleiery betrokke.
  - B 'n Vakbond reël 'n staking vir billike werksomstandighede.
  - C Die Menslike Hulpbronne bestuurder reël 'n werkswinkel oor kulturele bewustheid nadat twee werknemers oor kultuurverskille geargumenteer het.
  - D Die bestuurder besef dat 'n werknemer deur 'n rowwe tyd in sy persoonlike lewe gaan nadat hy 'n emosionele ineenstorting gehad het.

Gebruik die uittreksel hieronder om Vraag 9 te beantwoord.

Raadpleging

Burgers moet geraadpleeg word oor die vlak en gehalte van die openbare dienste wat hulle ontvang en, waar moontlik, moet 'n keuse gegee word m.b.t. die dienste wat aangebied word.

Diensstandaarde

Burgers moet ingelig word oor die vlak en kwaliteit van die dienslewering wat hulle sal ontvang sodat hulle weet wat om te verwag.

Toegang

Alle burgers moet gelyke toegang hê tot die dienste waarop hulle geregtig is.

(localgovernmentaction.org/dedi6.cpt3.host-h.net)

9. Identifiseer die dokument wat riglyne bevat vir die regulering van etiek in die regering.
- A Nelson Mandela Beginsels.
  - B Batho Pele Beginsels.
  - C Nasionale Etiek Beginsels.
  - D AARP Beginsels.

Onderwerp: Kreatiewe denke en Probleemoplossing

Los die laterale denkprobleme hieronder op vir Vrae 10, 11 en 12.

10. 'n Wortel, 'n serp en vyf stukke steenkool word op jou buurman se grasperk gevind. Niemand het hulle op die grasperk geplaas nie, maar daar is 'n eenvoudige, logiese rede waarom hulle daar lê. Wat is die rede?
- A Die items het uit die inkopiesak geval.
  - B Die hond het die items uitgesleep om aan te kou.
  - C Die kinders het die items gebruik om 'n sneeuman te bou wat intussen gesmelt het.
  - D 'n Kind speel 'n fantasiespeletjie en trek verskillende uitrustings aan.
11. 'n Man stoot sy motor totdat hy 'n hotel bereik. Wanneer hy daar aankom, raak hy bankrot. Wat het gebeur?
- A Sy brandstoftenk was leeg.
  - B Hy speel Monopoly en sy Monopoly-stuk is die motor.
  - C Hy is die hoteleienaar en gaan bank toe.
  - D Geen van die bogenoemde nie.

12. Die geluid van Brian se gesnork is gewoonlik net irriterend, maar vandag veroorsaak dit terreur en paniek. Hoekom?
- A Brian wandel in sy slaap.
  - B Brian is die naam van 'n bus.
  - C Brian is die naam van 'n troeteldier beer.
  - D Brian is 'n busbestuurder.

Onderwerp: Uitdagings in die Makro-omgewing

Gebruik die inligting hieronder en beantwoord Vrae 13 en 14.

April is 'n belangrike maand in die brandstofpryskalender om pad- en pyplyntariewe, asook brandstof- en Padongelukkefonds (POV) heffings te hersien wat in die prysstrukture van petrol, diesel en paraffien (IP) geïmplementeer moet word, het die Departement van Energie gesê.

<https://businesstech.co.za/news/energy/308090/here-is-the-official-petrol-price-for-april-2019>

13. Identifiseer die sosiale uitdaging wat deur die inligting hierbo geskep word.
- A Verminderde druk op burgers se inkomste wat lei tot 'n toename in lewenstandaard en afname in armoede.
  - B Verhoogde druk op burgers se inkomste wat lei tot 'n afname in lewenstandaard en toename in armoede.
  - C Meer werksgeleenthede word geskep wat tot 'n verhoogde lewenstandaard lei.
  - D Internasionale beleggers beskou Suid-Afrika as 'n gunstige en stabiele ekonomie.
14. Wat kan 'n moontlike oplossing vir kleinhandelondernemings wees in reaksie op die uitdaging wat hierbo genoem word?
- A Verskuif fabriekke verder van kleinhandelwinkels om vervoerkoste te verhoog.
  - B Neem aan 'n onbeskermdede staking deel.
  - C Verskuif vervaardigingsfabriekke nader aan kleinhandelwinkels om vervoer van goedere te beperk.
  - D Onderhandel vir 'n laer petrolprys van 'n plaaslike verskaffer.

Onderwerp: Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid

15. KwaZulu-Natal Premier Sihle Zikalala sê die voorlopige koste van skade ná die onrus en plundering in KZN word op R_____ beraam.
- A 2 miljard
  - B 7 miljoen
  - C 17 miljard
  - D 1 miljard

16. Ongeveer __ van die Suid-Afrikaanse volwasse bevolking is ten volle teen COVID ingeënt.
- A Tussen 10 en 15%
  - B Tussen 29 en 32%
  - C Tussen 35 en 40%
  - D Tussen 42 en 45%
17. Watter KSV-organisasie het die meeste bygedra tot die noodlenigingspogings in KZN na die oorstromings van 2022?
- A DBV.
  - B KFC Add Hope.
  - C Gift of the Givers.
  - D Ekukhanyeni Relief Project.

Onderwerp: Menseregte, Inklusiwiteit en Omgewingskwessies

18. Die fonds wat gebruik is om tydens die COVID-19 inperking verligting aan werknemers te bring, was:
- A RAF.
  - B WVB.
  - C WVF.
  - D TERS.
19. Van watter wetgewende dokument vorm die Handves van Regte deel?
- A Wet op Arbeidsverhoudinge.
  - B Die Grondwet.
  - C KVBA.
  - D Wet op Basiese Diensvoorwaardes.

Onderwerp: Spanprestasie en Konflikbestuur

20. Watter van die volgende kan as arbitrasie beskryf word?
- A Die bestuurder van 'n Shoprite-winkel fasiliteer 'n dispuut tussen werknemers om hul griewe te help oplos.
  - B Twee werknemers kan nie oor die konsep vir 'n nuwe bemarkingsveldtog saamstem nie. Die bemarkingsbestuurder los die probleem op deur self 'n konsep te kies.
  - C Raadslede werk vreedsaam deur hul meningsverskil met geen ingryping deur 'n derde party nie.
  - D Die HUB maak voorstelle oor 'n meningsverskil. Die keuse bly egter dié van die betrokke gegriefde partye.
21. Die volgende dokument beskryf die gedrag wat van werknemers verwag word, insluitend kleredrag en stiptelikheid:
- A Etiese kode.
  - B Wet op Arbeidsverhoudinge.
  - C Gedragskode.
  - D Dienskontrak.

22. Wat noem 'n mens konflik wat kreatiwiteit stimuleer?

- A Disfunsionele konflik.
- B Funsionele konflik.
- C Bestuurskonflik.
- D Spankonflik.

Onderwerp: Besigheidsomgewings en -sektore

23. Watter van die volgende sal gebruik word om die interne omgewing te analiseer?

- I. Waardeketting analise.
- II. Hulpbrongebaseerde analise.
- III. PESTLE analise.
- IV. Porter se ses kragte-model.

- A Slegs I en II.
- B Slegs I, III en IV.
- C Slegs I en III.
- D Al die bogenoemde.

24. As die Suid-Afrikaanse rand depresieer, is dit 'n _____ vir uitvoerders en 'n _____ vir invoerders.

- A bedreiging; geleentheid
- B geleentheid; bedreiging
- C bedreiging; bedreiging
- D geleentheid; geleentheid

Onderwerp: Bestuur en Leierskap

25. Watter van die volgende verseker 'n lae personeelomset?

- A Werwing
- B Induksie
- C Plasing
- D Behoud

26. Wanneer 'n bestuurder sy diskresie gebruik oor of ekstra verlof vir 'n werknemer toegestaan moet word as gevolg van 'n sterfte in die gesin, toon hy _____ leierskap.

- A transaksionele
- B laissez-faire
- C transformasionele
- D situasiegebaseerde

Onderwerp: Gehalte-prestasie

27. Bestuur (governance) is:
- A die mag wat die regering oor die mense het.
  - B die manier waarop 'n maatskappy polities georganiseer word.
  - C die wyse waarop die land se Reserwebank bedryf word.
  - D die reëls en prosesse waardeur 'n maatskappy beheer word.
28. Wanneer 'n besigheid probeer om koste te verminder deur meer doeltreffend te wees, is dit deel van 'n:
- A konserwatiewe strategie.
  - B lae-koste strategie.
  - C groeistrategie.
  - D gebalanseerde strategie.
29. 'n Nuwe produk in 'n bestaande mark is:
- A verkoopstrategie.
  - B produkontwikkeling.
  - C markontwikkeling.
  - D diversifikasie strategie.
30. 'n Bestaande produk in 'n nuwe mark is:
- A verkoopstrategie.
  - B produkontwikkeling.
  - C markontwikkeling.
  - D diversifikasie strategie.

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 2 Augustus 2023

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 3 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 3 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EBW OLYMPIADE 2023 – GRAAD 12

VAK: Besigheidstudies

Wetgewing en eise vir regstelling en billikheid

Gebruik die inligting hier onder en beantwoord die vraag wat volg:

Artikel 19(3) van die Konvensie oor Ekonomiese, Sosiale en Kulturele Regte (ICCPR) lui: “Die uitoefening van die regte op [vryheid van uitdrukking], dra spesiale pligte en verantwoordelikhede. Dit kan dus aan sekere beperkinge onderhewig wees, maar hulle sal slegs wees wat deur die wet voorsien word en nodig is, (a) Vir respek vir die regte of reputasies van ander; (b) Vir die beskerming van nasionale veiligheid of van openbare orde of van openbare gesondheid of sedes.”

(<http://constitutionnet.org>)

- Die bogenoemde uittreksel is 'n voorbeeld van ____
  - 'n etiese kode.
  - 'n beperkingsklousule.
  - 'n gedragsklousule.
  - Die Wet op Arbeidsverhoudinge.
- Een van die doelwitte van die Wet op Vaardigheidsontwikkeling is om ____
  - beperkte geleenthede vir leer in die werkplek te bied.
  - onbillike diskriminasie in indiensneming uit te skakel.
  - die vlak van belegging in onderwys en opleiding te verbeter.
  - werksgeleenthede vir minderbevoorregtes te verbeter.
- Watter van die volgende is 'n pilaar van die BBSEB?
  - Besighede moet 40% voorheen benadeelde eienaarskap hê.
  - Besighede moet verskaffers gebruik wat voorheen benadeeldes in diens het.
  - Besighede moet meer voorheen benadeelde werknemers bemagtig om bestuurders te word.
  - Al die bogenoemde.

Menslike Hulpbron funksie

Gebruik die inligting hier onder en beantwoord Vrae 4, 5 en 6.

Amy is 'n kassier by 'n plaaslike kleinhandelonderneming. Die onderstaande inligting verskyn op Amy se betaalstrokie:

Werknemer:	Amy Johnson		
Bruto salaris:	R10 000		
Aftrekkings:		Bydraes:	
Belasting:	R2 500		
WVF:	R100	WVF:	R100
Pensioenfonds:	R750	Pensioenfonds:	R100
Netto salaris: Onbekend			

4. Watter tipe vergoedingstruktuur ontvang Amy?
- A Koste vir maatskappy.
 B Bruto salarisstruktuur.
 C Koste plus voordele.
 D Netto salarisstruktuur.
5. Wat is Amy se netto salaris?
- A R10 200
 B R6 650
 C R10 750
 D R12 500
6. Verduidelik die WVF-aftrekking en bydrae.
- A 1% van die netto salaris word deur werknemer en werkgever bygedra.
 B 2% van bruto salaris word deur die werknemer bygedra.
 C 2% van die netto salaris word deur die werknemer bygedra.
 D 1% van bruto salaris word deur werknemer en werkgever bygedra.

Professionalisme en Etiek

7. Die manier waarop maatskappye hulself meet om aan te dui dat hulle sosiaal -, ekonomies - en omgewingsverantwoordelik optree.
- A Gebalanseerde Telkaart.
 B FTSE/JEB Verantwoordelike Beleggingsindeks.
 C GRI.
 D BBSEB-telkaart,
8. Wanneer Maatskappydirekteure erken dat 'n onetiese sakepraktyk tydens hul bestuur plaasgevind het, vertoon hulle die volgende eienskap(pe):
- A Integriteit
 B Deursigtigheid
 C Aanspreeklikheid
 D Al die bogenoemde.

Gebruik die uittreksel hier onder om Vraag 9 te beantwoord.

Konsultasie/Raadpleging

Burgers moet geraadpleeg word oor die vlak en gehalte van die openbare dienste wat hulle ontvang en moet, waar moontlik, 'n keuse kry oor die dienste wat aangebied word.

Dienststandaarde

Burgers moet ingelig word watter vlak en kwaliteit van die openbare diens hulle sal ontvang sodat hulle bewus is van wat om te verwag.

Toegang

Alle burgers moet gelyke toegang hê tot die dienste waarop hulle geregtig is.

(localgovernmentaction.org.dedi6.cpt3.host-h.net)

9. Identifiseer die dokument wat riglyne bevat vir die regulering van etiek binne die regering.
- A Nelson Mandela Beginsels.
  - B Batho Pele Beginsels.
  - C Nasionale Etiese Beginsels.
  - D AARP Beginsels.

Kreatiewe denke en Probleemoplossing

Los die volgende laterale denke raaisels op vir Vrae 10, 11 en 12.

10. 'n Wortel, 'n serp en vyf stukke steenkool lê op jou buurman se grasperk. Niemand het hulle op die grasperk neergesit nie, maar daar is 'n eenvoudige, logiese rede waarom hulle daar is. Wat is die rede?
- A Hulle het uit die inkopiesak geval.
  - B Die hond het hulle uitgesleep om aan te kou.
  - C Die items is deur kinders gebruik om 'n sneeman te bou wat intussen gesmelt het.
  - D 'n Kind speel 'n aantrekspeletjie (dress-up).
11. 'n Man stoot sy motor totdat hy 'n hotel bereik. Wanneer hy daar arriveer, speel hy bankrot. Wat het gebeur?
- A Sy brandstof het opgeraak.
  - B Hy speel Monopoly en sy bordstuk is die motor.
  - C Hy is die hotel-eienaar en is op pad bank toe.
  - D Geen van die boegenoemde nie.
12. Die geluid van Brian se gesnork is gewoonlik net irriterend, maar vandag veroorsaak dit terreur en paniek. Hoekom?
- A Brian loop in sy slaap.
  - B Brian is die naam van 'n bus.
  - C Brian is die naam van 'n troeteldier beer.
  - D Brian is 'n busbestuurder.

Uitdagings in die Makro-omgewing

Gebruik die inligting hier onder en beantwoord Vrae 13 en 14.

Volgens die Departement van Energie is April 'n belangrike maand in die brandstofpryskalender om pad- en pypleidingtariewe asook brandstof- en Padongelukkefonds(POF)-heffings te hersien om in die prysstrukture van petrol, diesel en verhelderende paraffien (IP) geïmplementeer te word.

(<https://businesstech.co.za/news/energy/308090/here-is-the-official-petrol-price-for-april-2019>)

13. Identifiseer die sosiale uitdaging wat deur die inligting hierbo geskep word.
- A Verminderde druk op burgers se inkomste lei tot 'n toename in lewenstandaard en 'n afname in armoede.
  - B Verhoogde druk op burgers se inkomste lei tot 'n afname in lewenstandaard en 'n toename in armoede.
  - C Meer werksgeleenthede word geskep, wat tot 'n verhoogde lewenstandaard lei.
  - D Internasionale beleggers sien Suid-Afrika as 'n gunstige en stabiele ekonomie.
14. Wat kan 'n moontlike oplossing vir kleinhandelondernemings wees in reaksie op die uitdaging hierbo genoem?
- A Skuif fabriek verder van kleinhandelwinkels af om vervoerkoste te verhoog.
  - B Neem aan 'n onbeskermdede staking deel.
  - C Skuif vervaardigingsfabriek nader aan kleinhandelwinkels om die vervoer van goedere te beperk.
  - D Onderhandel vir 'n laer brandstofprys van 'n plaaslike verskaffer.

Menseregte, Inklusiwiteit en Omgewingskwessies

15. Die oorstromings in Suid-Afrika vanaf Februarie tot Maart 2023 is deur swaar reënval as gevolg van die La Niña-weerverskynsel veroorsaak. Die koste van die skade is na raming ongeveer R_____ in die Oos-Kaap en R_____ in Mpumalanga.
- A 4,5 miljard en 337 miljoen
  - B 3,7 miljoen en 445 miljard
  - C 17 miljard en 500 miljoen
  - D 1 miljoen en 100 duisend
16. Wat was die cholera-dodetal in Suid-Afrika in Junie 2023?
- A 15
  - B 31
  - C 40
  - D 45
17. Watter KSV-organisasie het in KZN ná die vloede van 2022 die meeste tot die hulpverleningspogings bygedra?
- A DBV.
  - B KFC Add Hope.
  - C Gift of the Givers.
  - D Ekukhanyeni Relief Project.

Strategieë om op uitdagings te reageer

18. A Woolworths winkelbestuurder kan hul verhouding met hul verskaffer verbeter deur _____
- A vinnige betaling vir dienste te verseker.
  - B met die ander franchise-eienaars saam te werk om die verskaffer te boikot.
  - C die vertraging van betaling om die likiditeit van die verskaffer te verbeter.
  - D hul KSV-bydrae te verminder.

19. Wanneer 'n besigheid probeer om koste te verminder deur meer doeltreffend te wees, is dit deel van 'n _____ strategie.
- A algemene
  - B driedubbele slotreël
  - C kostevermindering
  - D lae koste

Spanprestasie en Konflikbestuur

20. 'n _____ gee 'n instruksie oor hoe konflik opgelos moet word wat bindend is op die betrokke partye.
- A Arbitrêr
  - B Bemiddelaar
  - C Onderhandelaar
  - D Franchisegewer
21. Wanneer 'n bestuurder van die menslike, inligting, materiaal en ander hulpbronne van die besigheid gebruik kan maak, staan dit bekend as _____
- A Spanwerk Bevoegdheid.
  - B Organisasoriese Bevoegdheid.
  - C Strategiese Bewustheid Bevoegdheid.
  - D Wêreldwye Bewustheid Bevoegdheid.
22. Wanneer 'n huidige werknemer leiding en hulp aan 'n nuwe werknemer verskaf, staan dit bekend as _____ wat as _____ gesien kan word.
- A induksie, nie-werksverwante opleiding
  - B mentorskap, indiensopleiding
  - C mentorskap, nie-werksverwante opleiding
  - D toesighouding, nie-werksverwante opleiding

Sake-omgewings en -sektore

23. Kliënte beskik oor 'n hoë vlak van mag wanneer _____
- A die besigheid baie plaasvervanger produkte in die mark het.
  - B die besigheid baie groot kliënte het.
  - C daar 'n paar verskaffers in die mark is.
  - D die regering toegang tot die mark beheer.
24. Die bestuur van Woolworths gebruik totale bates: totale laste as maatstaf van _____ wanneer 'n gehalte prestasie kontrole gedoen word.
- A solvensie
  - B winsgewendheid
  - C likiditeit
  - D hefboomfinansiering

Bestuur en Leierskap

25. Die belangrikste bestuurstake staan algemeen bekend as POLC. Waarvoor staan POLC?
- A Beplanning, Organisering, Leiding en Gesaguitvoering.
  - B Beplanning, Aanbieding, Leiding en Gesaguitvoering.
  - C Beplanning, Organisering, Leiding en Kontrole .
  - D Aankope, Organisering, Lening en Gesaguitvoering.
26. Wanneer 'n bestuurder by Woolworths met 'n kassier werk wat nie van verandering hou nie, sal dit die beste wees om _____
- A te probeer verduidelik hoe alle personeellede by die verandering sal baat.
  - B die personeellid te bevorder.
  - C met die personeellid saam te stem en alle veranderinge stop te sit.
  - D selfs meer verandering in die besigheid te bewerkstellig.

Gehalte prestasie

27. Watter een van die volgende volhoubaarheidsfaktore is deel van die “drie dubbele slotreël benadering” (geïntegreerde) verslagdoening metingsinstrument?
- A Politieke volhoubaarheid.
  - B Omgewingsvolhoubaarheid.
  - C Tegniese volhoubaarheid.
  - D Mededingende volhoubaarheid.
28. Watter van die volgende aksies sal deur die Voorsieningskettingbestuurder by Woolworths uitgevoer word?
- A Ondersoek die proses van ontginning van ru-olie vir die lewering van brandstof.
  - B Verseker die etiese behandeling van koffieboere vir die Café-koffiewinkels.
  - C Monitor van die voorraadvlakke vars melk om te voorkom dat die melk suur word.
  - D Al die bogenoemde.
29. Watter van die volgende is volgens die King Code 'n verantwoordelikheid van direkteure?
- A Fidusiêre plig.
  - B Die plig om met die nodige sorg en vaardigheid op te tree.
  - C Handhaaf altyd 'n etiese leierskapstyl.
  - D Al die bogenoemde.
30. Die benadering wat gebruik word om sleutel uitkomst te beskryf wat die onderneming wil meet om hierdie uitkomst te verbeter, word die _____ genoem.
- A Hulpbrongebaseerde Benadering
  - B Gebalanseerde Telkaart
  - C Waardeketting Analise
  - D SSGB

ROUND 1 RONDE

GR 12 MEMO

**MEMORANDUM
2021**

ANSWER

**LOWER
LEVEL**

**MODERATE
LEVEL**

**HIGHER
LEVEL**

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

	A	B	C	D	
1.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
2.		ANSWER	HIGHER LEVEL		
3.				ANSWER	MODERATE LEVEL
4.			ANSWER	LOWER LEVEL	
5.				ANSWER	MODERATE LEVEL
6.		ANSWER	MODERATE LEVEL		
7.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
8.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
9.	ANSWER	LOWER LEVEL			
10.				ANSWER	MODERATE LEVEL
11.			ANSWER	LOWER LEVEL	
12.			ANSWER	LOWER LEVEL	
13.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
14.				ANSWER	HIGHER LEVEL
15.		ANSWER	HIGHER LEVEL		

	A	B	C	D	
16.				ANSWER	HIGHER LEVEL
17.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
18.				ANSWER	LOWER LEVEL
19.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
20.				ANSWER	LOWER LEVEL
21.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
22.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
23.			ANSWER	LOWER LEVEL	
24.				ANSWER	MODERATE LEVEL
25.	ANSWER	LOWER LEVEL			
26.		ANSWER	MODERATE LEVEL		
27.				ANSWER	LOWER LEVEL
28.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
29.				ANSWER	LOWER LEVEL
30.		ANSWER	MODERATE LEVEL		

ROUND 2 RONDE

	A	B	C	D	
1.		ANSWER	HIGHER LEVEL		
2.				ANSWER	HIGHER LEVEL
3.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
4.		ANSWER	MODERATE LEVEL		
5.	ANSWER	MODERATE LEVEL			
6.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
7.				ANSWER	MODERATE LEVEL
8.				ANSWER	LOWER LEVEL
9.		ANSWER	HIGHER LEVEL		
10.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
11.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
12.	ANSWER	MODERATE LEVEL			
13.		ANSWER	HIGHER LEVEL		
14.				ANSWER	HIGHER LEVEL
15.		ANSWER	MODERATE LEVEL		

	A	B	C	D	
16.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
17.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
18.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
19.		ANSWER	HIGHER LEVEL		
20.			ANSWER	HIGHER LEVEL	
21.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
22.	ANSWER	HIGHER LEVEL			
23.				ANSWER	LOWER LEVEL
24.		ANSWER	LOWER LEVEL		
25.			ANSWER	MODERATE LEVEL	
26.	ANSWER	LOWER LEVEL			
27.		ANSWER	MODERATE LEVEL		
28.	ANSWER	LOWER LEVEL			
29.			ANSWER	LOWER LEVEL	
30.	ANSWER	MODERATE LEVEL			

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD

NASIONALE HOËRSKOOL OLIMPIADE

ROUND ONE RONDE EEN

GR 12

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1 A B C D	6 A B C D	11 A B C D	16 A B C D	21 A B C D	26 A B C D
2 A B C D	7 A B C D	12 A B C D	17 A B C D	22 A B C D	27 A B C D
3 A B C D	8 A B C D	13 A B C D	18 A B C D	23 A B C D	28 A B C D
4 A B C D	9 A B C D	14 A B C D	19 A B C D	24 A B C D	29 A B C D
5 A B C D	10 A B C D	15 A B C D	20 A B C D	25 A B C D	30 A B C D

1.B	6.A	11.A	16.C	21.C	26.C
2.C	7.C	12.D	17.B	22.C	27.B
3.D	8.B	13.C	18.B	23.B	28.D
4.C	9.C	14.A	19.B	24.D	29.A
5.D	10.B	15.B	20.A	25.D	30.A

/30

ROUND TWO RONDE TWEE

GR 12

Symbol	Questions	Marks
Low order	7,8,18,19,21,22	/6
Moderate	2,3,4,20,23,24,25,26,27,28,29,30	/12
High order	1,5,6,9,10,11,12,13,14,15,16,17	/12
Answer		
Total:		/30

Topic		A	B	C	D
Legislation	1.		B	C	
	2.				C
	3.			C	D
Human Resources	4.			C	D
	5.		B	C	
	6.				C
Ethics	7.			C	D
	8.	A	B		
	9.		B	C	
Problem-solving	10.			C	D
	11.		B	C	
	12.				C
Macro	13.		B	C	
	14.			C	D
	15.	A	B		

Topic		A	B	C	D
CSR	16.		B	C	
	17.			C	D
Human rights	18.				C
	19.		B	C	
Team and conflict	20.		B	C	
	21.			C	D
Sectors	22.		B	C	
	23.	A	B		
Management	24.		B	C	
	25.				C
Quality performance	26.				C
	27.				C
	28.		B	C	
	29.			C	D
30.			C	D	

Future-Focused

The University of the Free State's
APPLICATIONS
ARE NOW OPEN!

#ChooseUFS #FutureLeaders #ApplyNow #FutureFocused

Ready to Make an Impact?

Join a university that's dedicated to shaping the leaders of tomorrow. Whether you're drawn to the arts, sciences, law, health, or any of our diverse fields of study, UFS is where your potential can truly unfold.

Why Choose UFS?

Innovation and Excellence: Our dynamic academic programmes across **seven faculties** are designed to push the boundaries of knowledge and innovation.

Inclusivity and Diversity: UFS prides itself on creating a vibrant, inclusive community where every student is valued and supported.

World-Class Facilities: From cutting-edge laboratories to extensive libraries and sports facilities, our campuses are equipped to support your academic journey and personal growth.

Community and Belonging: At UFS, you're more than just a number. You're part of a family committed to kindness, respect, and character.

Application Details:

Opening Date: Applications for all undergraduate programmes at the Bloemfontein and Qwaqwa campuses are open as of **1 April, 2024**.

Closing Dates: Please note the specific closing dates for various faculties and programmes, detailed in our prospectus and on our website.

How to Apply: Visit apply.ufs.ac.za to start your application process. It's quick, easy, and free!

SCAN ME

Don't miss your chance to be part of the UFS family in 2025. Apply now and take the first step toward a bright, impactful future. **For more details on programmes, admission requirements, and how to apply, please visit our website.**

T: +27 51 401 9111 | E: info@ufs.ac.za | www.ufs.ac.za

Inspiring excellence,
transforming lives
through quality,
impact, and care.

Kovsie
2B

VISION **130**
Renew and Reimagine
for 2034

UNIVERSITY OF THE
FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE
VRYSTAAT
YUNIVESITHI YA
FREISTATA

UFS
STUDENT RECRUITMENT
SERVICES

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	6 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	11 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	16 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	21 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	26 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
2 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	7 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	12 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	17 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	22 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	27 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
3 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	8 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	13 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	18 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	23 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	28 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
4 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	9 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	14 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	19 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	24 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	29 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
5 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	10 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	15 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	20 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	25 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	30 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D

1. A	6. C	11. D	16. C	21. D	26. A
2. A	7. A	12. C	17. A	22. A	27. B
3. C	8. B	13. A	18. A	23. C	28. A
4. A	9. C	14. D	19. B	24. A	29. D
5. B	10. D	15. C	20. C	25. C	30. C

/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	6 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	11 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	16 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	21 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	26 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
2 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	7 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	12 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	17 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	22 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	27 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
3 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	8 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	13 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	18 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	23 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	28 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
4 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	9 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	14 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	19 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	24 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	29 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
5 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	10 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	15 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	20 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	25 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	30 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D

1. B	6. A	11. D	16. B	21. B	26. D
2. C	7. C	12. D	17. B	22. B	27. D
3. B	8. C	13. A	18. B	23. D	28. D
4. B	9. A	14. A	19. B	24. C	29. A
5. B	10. B	15. A	20. A	25. D	30. A

/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	6 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	11 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	16 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	21 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	26 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
2 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	7 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	12 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	17 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	22 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	27 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
3 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	8 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	13 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	18 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	23 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	28 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
4 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	9 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	14 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	19 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	24 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	29 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
5 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	10 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	15 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	20 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	25 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	30 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D

1. B	6. B	11. B	16. B	21. D	26. B
2. B	7. C	12. D	17. C	22. B	27. C
3. D	8. C	13. A	18. D	23. C	28. B
4. D	9. D	14. A	19. B	24. B	29. D
5. A	10. C	15. A	20. A	25. C	30. B

/30

2023

GRADE 12 GRAAD

ROUND TWO MEMORANDUM RONDE TWEE
Final Round *Finale Ronde*

ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	6 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	11 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	16 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	21 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	26 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
2 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	7 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	12 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	17 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	22 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	27 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
3 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	8 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	13 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	18 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	23 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	28 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
4 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	9 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	14 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	19 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	24 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	29 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
5 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	10 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	15 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	20 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	25 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	30 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D

1. C	6. D	11. C	16. B	21. C	26. B
2. C	7. D	12. A	17. C	22. C	27. B
3. D	8. C	13. C	18. B	23. C	28. C
4. D	9. B	14. D	19. A	24. A	29. C
5. C	10. B	15. A	20. A	25. A	30. B

/30

BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	6 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	11 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	16 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	21 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	26 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
2 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	7 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	12 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	17 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	22 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	27 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
3 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	8 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	13 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	18 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	23 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	28 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D
4 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	9 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	14 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	19 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	24 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	29 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
5 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	10 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	15 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	20 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	25 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	30 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D

1. B	6. D	11. B	16. B	21. B	26. A
2. C	7. B	12. D	17. C	22. B	27. B
3. D	8. D	13. B	18. A	23. B	28. D
4. C	9. B	14. C	19. C	24. A	29. A
5. B	10. C	15. A	20. A	25. C	30. B

/30

ECONOMICS / EKONOMIE

1 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	6 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	11 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	16 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	21 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	26 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
2 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	7 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	12 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	17 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	22 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	27 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D
3 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	8 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	13 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	18 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	23 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	28 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D
4 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	9 ☐ A ☐ B ☐ C ☒ D	14 ☒ A ☐ B ☐ C ☐ D	19 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	24 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	29 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D
5 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	10 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	15 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	20 ☐ A ☒ B ☐ C ☐ D	25 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D	30 ☐ A ☐ B ☒ C ☐ D

1. B	6. D	11. A	16. C	21. C	26. A
2. C	7. A	12. C	17. A	22. C	27. A
3. D	8. A	13. D	18. B	23. B	28. C
4. B	9. D	14. A	19. C	24. B	29. B
5. C	10. C	15. B	20. B	25. C	30. C

/30

Download free study guides:

www.proverto.co.za

FREE STUDY GUIDE

NELSON MANDELA UNIVERSITY
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

UNIVERSITY OF JOHANNESBURG

FASSET
Make the future count

DUT
DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INVOES YASETHENINI YEZIBONHEPHESE
Creative. Distinctive. Impactful.

GR 11/12 learner & educator
MATHS/WISKUNDE
free study guide

GR 11/12 learner & educator
PHYSICAL SCIENCE
free study guide

GR 11/12 learner & educator
ENGLISH 1ST ADDITIONAL LANGUAGE
free study guide

GR 11/12 learner & educator
TOURISM
free study guide

GR 11/12 learner & educator
AFRIKAANS 1STE ADDISIONELE TALA
free study guide

PROVERTO
Guiding the leaders of tomorrow
Download free study and career guides on www.proverto.co.za

PROVERTO

Guiding the leaders of tomorrow

REIGNITED

PC Training & BUSINESS COLLEGE

EST 1990

REGISTER NOW 2024

INFORMATION TECHNOLOGY <ul style="list-style-type: none"> ▪ Software Development ▪ Artificial Intelligence ▪ Computer Technician ▪ Cloud Computing 	ENGINEERING <ul style="list-style-type: none"> ▪ Electrical Engineering ▪ Mechanical Engineering ▪ Chemical Engineering ▪ Civil Engineering 	BUSINESS <ul style="list-style-type: none"> ▪ Human Resources ▪ Accounting ▪ Office Admin ▪ Marketing
---	--	--

REGISTER FOR QCTO ONLINE

Registrations for Nated Engineering & Nated Business

OCCUPATIONAL & NATIONAL N DIPLOMA'S

- QCTO: Paralegal Level 5
- QCTO: Office Supervisor Level 5
- QCTO: Small Business Consultant Level 5
- QCTO: Contact Centre Manager Level 5
- QCTO: Tax Professional Level 8
- QCTO: Tax Technician Level 6
- QCTO: Management Acc Officer Level 5
- QCTO: Management Acc Practitioner Level 6
- QCTO: Management Acc Specialist Level 7
- QCTO: Management Acc Level 8
- QCTO: Office Administrator Level 5
- QCTO: Governance Practitioner Level 7
- QCTO: Marketing Co Ordinator Level 5
- QCTO: Project Manager Level 5
- QCTO: ICT Internal Auditor Level 7

INSTITUTE OF CERTIFIED BOOKKEEPERS

- National Certificate Bookkeeping
- Further Education and Training Certificate Bookkeeping
- National Diploma Technical Financial Accounting
- National Diploma Financial Accounting
- Certificate office administrator NQF 5
- Higher Certificate in Office Administration
- Diploma Office Administration

FREE
 Proline 14" Laptop
 Upon a Full Registration
 Including a Laptop Bag!

APPLY FOR SKILLS PROGRAMS

INFORMATION TECHNOLOGY

- End User Computing
- Microsoft Excel
- Service Technician
- Network Technician

EDUCATION AND AUXILIARY HEALTH

- Mentoring & Coaching
- Facilitator Training
- Assessor Training
- Moderator Training

AND MORE.....

SCAN NOW

YOUTUBE CHANNEL

FULL PROSPECTUS

067 324 2427 info@gopctraining.co.za

ShareCall: 0861 819 266

JOIN THE NEDBANK BURSARY PROGRAMME.

THE DIFFERENCE

**STARTS WITH
OUR YOUTH.**

#YOUNGDIFFERENCEMAKER

The Nedbank External Bursary Programme is open to full-time Undergraduate and Honours students who are studying towards qualifications in the financial sector with a strong focus on STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) and Green Economy skills.

If you do not have the financial means to study full-time towards your degree or diploma at a South African public university or university of technology, and you meet the below criteria, it is time to become a **#YoungDifferenceMaker!**

CRITERIA FOR SELECTION:

To be eligible for the Nedbank bursary, you must:

- be a South African citizen; and
- have a proven financial need, as determined by your household income.

Must have:

- a minimum academic average of 65% in the year that you are applying for the bursary;
- a minimum academic average of 65% for the required subjects aligned with the qualification you plan to study towards at university;
- not completed your grade 12 or senior certificate with mathematics literacy; and
- successfully obtained admission approval to a South African public university or university of technology for the undergraduate qualification you plan to study towards.

The application process:

We screen bursary applications against our external bursary selection criteria and award bursaries through the Nedbank Educational Trust, at the sole discretion of the trust.

The screening process:

- We will only consider bursary applications submitted online via the link we have provided.
- Incomplete bursary applications will be rejected.
- Bursary applications will be screened and shortlisted according to the qualifying criteria.

If you are shortlisted, we will ask you to:

- submit the relevant documents for financial review;
- participate in psychometric and other assessments; and
- attend an interview.

YOUR FUTURE STARTS NOW!

All candidates will receive feedback on the status of their application at the completion of the recruitment and selection process.

Contact information:

Email: Unlockyourambition@nedbank.co.za

**Closing date for applications is
31 August 2024.**

Bursaries are granted at Nedbank's sole discretion.

For the complete application process and a list of required documents, please visit our website at www.nedbank.co.za/bursary

see money differently

Nedbank Ltd 1951/000009/06 - licensed FSP & registered CP (NCRCP16).

NEDBANK